

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4113-003-01/2014

D/14/508

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/14/508 – „Prowadzenie gospodarki łowieckiej”	
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku	
Kontrolerzy	1) Tomasz Pomian – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91493 z dnia 7 listopada 2014 r. 2) Andrzej Juchnicki – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 93273 z dnia 22 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)	
Jednostka kontrolowana	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie, ul. Kościuszki 46/48, 10-959 Olsztyn („RDLP” lub „Regionalna Dyrekcja”)	
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Błyskun – Dyrektor RDLP	(dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działalność RDLP w zakresie prowadzenia oraz nadzoru nad funkcjonowaniem gospodarki łowieckiej w sezonach 2012/2013 oraz 2013/2014.

Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności:

- terminowe wywiązanie się z obowiązku dokonania kategoryzacji wydzierżawionych obwodów łowieckich leśnych oraz wyłączonych z wydzierżawienia obwodów łowieckich z przeznaczeniem na ośrodki hodowli zwierzyny („OHZ”),
- terminowe zatwierdzanie planów łowieckich na sezon 2013/2014,
- właściwy nadzór nad realizacją zadań przez OHZ,
- rzetelne rozliczanie podatku dochodowego od osób prawnych i podatku VAT z tytułu organizacji polowań dewizowych,
- prawidłowy nadzór nad funkcjonowaniem straży łowieckiej w Nadleśnictwach.

Stwierdzone nieprawidłowości związane były z przekazaniem przez dyrektora RDLP Nadleśniczym swoich obowiązków związanych z rozliczaniem czynszu dzierżawnego, co w połączeniu z niedostatecznym nadzorem nad wykonywaniem tych zadań wpłynęło na:

- nieterminowe poinformowanie przez Nadleśnictwa 26 (w sezonie 2012/2013) i 17 (w sezonie 2013/2014) kół łowieckich o wysokości czynszu dzierżawnego,
- naliczenie przez Nadleśnictwo Korpele – dopiero w trakcie kontroli NIK – Wojskowemu Kołu Łowieckiemu „Łoś” w Olsztynie należności w łącznej wysokości 43.843,1 zł tytułem dzierżawy obwodu łowieckiego nr 265 w latach 2009 -2014,
- naliczenie przez siedem Nadleśnictw – dopiero w trakcie kontroli NIK – 12 kołom łowieckim odsetek w łącznej wysokości 375 zł za nieterminową wpłatę należności z tytułu dzierżawy obwodów łowieckich,
- nieprawidłowe rozdysponowanie przez Nadleśnictwo Szczytno (między nadleśnictwa i gminy) czynszu dzierżawnego w kwocie 701 zł.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Kategoryzacja obwodów łowieckich

Opis stanu faktycznego

1.1. W 2007 roku (według protokołów końcowych z prac obu Zespołów ds. kategoryzacji obwodów łowieckich) skategoryzowanych zostało 95 obwodów łowieckich leżących na terenie Nadleśnictw zarządzanych przez RDLP, w tym 76 wydzierżawionych i 19 wyłączonych z wydzierżawienia na OHZ². W 2008 roku Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego³ dokonał ponownego podziału województwa warmińsko-mazurskiego na obwody łowieckie i nadał im nową (obecnie obowiązującą) numerację, zaś w 2011 roku zaktualizował ich powierzchnię. Skutkiem tej aktualizacji pięć obwodów leśnych (nr 81, 264, 311, 314 i 361) przekształcono w obwody polne, zaś cztery obwody polne (nr 50, 138, 213 i 265) w obwody leśne i w rezultacie liczba obwodów zarządzanych przez RDLP zmniejszyła się z 95 do 94, z tego:

- 76 obwodów łowieckich leśnych o łącznej powierzchni 479.842 ha, dzierżawionych przez 72 koła łowieckie,
- 18 obwodów OHZ o łącznej powierzchni 126.760 ha zarządzanych przez 11 Nadleśnictw. (dowód: akta kontroli nr 6-46)

1.2. W dniu 27 października 2006 r. Dyrektor RDLP powołał dwa zespoły do określenia kategoryzacji leśnych obwodów łowieckich wydzierżawionych i wyłączonych z wydzierżawienia na OHZ, w tym:

- decyzją nr 74/2006 dla obwodów leżących na terenie Nadleśnictw zarządzanych przez RDLP w Olsztynie w województwie mazowieckim,
- decyzją nr 75/2006 dla obwodów leżących na terenie Nadleśnictw zarządzanych przez RDLP w Olsztynie w województwie warmińsko-mazurskim.

W skład tych zespołów, zgodnie z § 1 ust. 2 rozporządzenia z 4 grudnia 2002 r.⁴, weszli przedstawiciele:

- Dyrektora RDLP – specjalista w Wydziale Ochrony Lasu, a w przypadku jego nieobecności upoważniony przedstawiciel - jako przewodniczący Zespołu,
- Zarządu Województwa – Kierownik Biura Łowiectwa, a w razie jego nieobecności inspektor tegoż Biura oraz Specjalista w Biurze Polityki Ekologicznej Departamentu Ochrony Środowiska, a w razie jego nieobecności inny upoważniony przedstawiciel – jako członek Zespołu,
- Polskiego Związku Łowieckiego – Przewodniczący ZO PZŁ w Ostrołęce i Prezes ORŁ w Ciechanowie (z woj. Mazowieckiego) oraz Przewodniczący ZO PZŁ w Olsztynie i Członek ZO PZŁ w Elblągu (z woj. warmińsko-mazurskiego) – jako członek Zespołu,
- dzierżawcy lub zarządcy obwodu – członek Zespołu.

Zgodnie z ww. decyzji, przygotowaniem danych źródłowych potrzebnych Zespołowi zajmowali się właściwi Nadleśniczowie prowadzący nadzór nad danym leśnym obwodem łowieckim (zatwierdzający roczny plan łowiecki) przy udziale przedstawiciela właściwego dzierżawcy lub zarządcy obwodu. (dowód: akta kontroli nr 47-62)

1.3. W okresie luty-marzec 2007 roku oba Zespoły sporządziły protokoły końcowe z kategoryzacji 95 obwodów łowieckich (z załączonymi dla każdego obwodu kartami kategoryzacji ze szczegółowymi wyliczeniami punktacji), spośród których dwa otrzymały kategorię „bardzo słaby”, 40 otrzymało kategorię „słaby”, 43 obwody kategorię „średni”, dziewięć obwodów kategorię „dobry” i jeden kategorię „bardzo dobry”.

² Decyzją z 28 maja 2007 r. Minister Środowiska (na wniosek Dyrektora RDLP z 26 marca 2007 r.) z dniem 1 lipca 2007 r. uchylił decyzję Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 19 grudnia 1994 r. w zakresie wyłączenia z wydzierżawienia i przekazania w zarząd na OHZ obwodu łowieckiego Nr 272.

³ Uchwałą nr XXIV/465/08 z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie podziału woj. warmińsko-mazurskiego na obwody łowieckie.

⁴ Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2002 r. w sprawie zasad kategoryzacji obwodów łowieckich, szczegółowych zasad ustalania czynszu dzierżawnego oraz udziału dzierżawców obwodów łowieckich w kosztach ochrony lasu przed dziczyzną (Dz. U. Nr 210, poz. 1791 ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem z 4 grudnia 2002 r.”

Analiza kart kategoryzacji 15 obwodów łowieckich wykazała, że:

- ustalając kategorię obwodu oba Zespoły ds. kategoryzacji brały pod uwagę: czynniki dodatnio i ujemnie wpływające na środowisko bytowania zwierzyny, walory łowieckie obwodu oraz liczebność i pozyskanie zwierzyny grubej i drobnej,
- każda z kart kategoryzacji została podpisana przez wszystkich członków Zespołu, przy czym w 12 przypadkach Zespół terminowo, tj. do 26 stycznia 2007 r. zatwierdził kategoryzację obwodów leśnych. Natomiast w pozostałych trzech (obwody leśne nr 38, 247, 248) kategoryzację leśnych obwodów łowieckich zatwierdzono z opóźnieniem od 28 do 39 dni. W wyjaśnieniu Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej podał, że „opóźnienia w zatwierdzeniu kategoryzacji przez zespoły, spowodowane były opóźnieniami w wyznaczeniu przedstawiciela ZO PZŁ w Olsztynie, a w konsekwencji tego, opóźnienia w wydaniu decyzji o powołaniu zespołów. Opóźnienia wynikały także z dodatkowych zadań członków zespołów, a były to między innymi prace nad tworzeniem Wieloletnich Łowieckich Planów Hodowlanych. W dniu 14 grudnia 2006 r. wpłynęło do RDLP pismo Urzędu Marszałkowskiego, zn. spr.: OS.PE. 612 B-42/60, z dnia 12 grudnia 2006 przekazujące pismo Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2006 z interpretacją wielu kluczowych kwestii związanych z kategoryzacją obwodów, co spowodowało konieczność zmiany sposobu przyznawania punktów na większości, często już gotowych kart kategoryzacji, a w konsekwencji późniejsze zatwierdzenie kart kategoryzacji. Zaistniała sytuacja nie spowodowała żadnego opóźnienia w dostarczeniu niezbędnych dokumentów do terminowego podpisania umów dzierżawy i naliczenia czynszu dzierżawnego dla kół łowieckich za sezon 2007/2008”,
- w 14 przypadkach stosowano pełną punktację za poszczególne elementy, między innymi za liczebność zwierzyny płowej oraz średnie pozyskanie zwierzyny grubej i drobnej w przeliczeniu na 1.000 ha. W przypadku kategoryzowanego obwodu łowieckiego nr 241, w odniesieniu do punktacji określającej pozyskanie zwierzyny drobnej i grubej w ostatnich trzech latach, posłużono się punktacją ułamkową (np. 2,35 pkt za średnie pozyskanie sarny).

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia z 4 grudnia 2002 r., określa się pełną punktację w zależności od liczby pozyskanej zwierzyny w przeliczeniu na 1000 ha. Również Minister Środowiska w piśmie z 29 listopada 2006 r. wyraził stanowisko w tym zakresie, iż „posługiwanie się punktacją ułamkową (np. 0,85 pkt) jest nieuzasadnione”.

W wyjaśnieniu Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej podał, że „zastosowanie punktacji ułamkowej podczas określania punktacji za pozyskanie zwierzyny w ostatnich trzech latach w obwodzie 241 było tylko i wyłącznie wynikiem przeoczenia zespołu podczas poprawiania kart kategoryzacji celem dostosowania sposobu naliczania punktów do w/w interpretacji Ministra Środowiska. Pomimo błędu rachunkowego, obwód został poprawnie skategoryzowany jako obwód średni”. (dowód: akta kontroli str. 6-10, 63-123)

NIK zwraca uwagę, że Nadleśniczowie nie dostarczyli RDLP danych źródłowych (niezbędnych tabel), w terminie ustalonym przez Dyrektora RDLP w § 3 decyzji nr 74/2006 i nr 75/2006 (do 30 listopada 2006 r.). Dotyczyło to dziewięciu (z 15 analizowanych) przypadków⁵, gdzie właściwi Nadleśniczowie przygotowali niezbędne dane w okresie od 7 grudnia 2006 r. do 12 lutego 2007 r.

W wyjaśnieniu Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej podał, że „w celu zabezpieczenia niezbędnego czasu na pracę zespołom ds. kategoryzacji obwodów, w dnia 25 sierpnia 2006 roku, Dyrektor RDLP wystąpił pismem z prośbą o wyznaczenie przedstawicieli instytucji wymienionych w § 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2002 r. w sprawie zasad kategoryzacji obwodów łowieckich, szczegółowych zasad ustalania czynszu dzierżawnego oraz udziału dzierżawców obwodów łowieckich w kosztach ochrony lasu przed zwierzyną (Dz. U. 2002 nr 210 poz. 1791) do prac w w/w zespołach. Zarząd Okręgowy PZŁ w Olsztynie, po interwencjach RDLP w Olsztynie, jako ostatni, wyznaczył przedstawiciela dopiero dnia 27 października 2006 roku, co opóźniło powołanie zespołów o ponad 2 miesiące. Opóźnienie w dostarczeniu danych źródłowych przez właściwych nadleśniczowych wynikało z zaangażowania w prace nad tworzeniem Wieloletnich Łowieckich Planów Hodowlanych. Problemy wystąpiły także z wyegzekwowaniem udziału

Uwagi dotyczące
badanej działalności

⁵ Obwody łowieckie nr 38, 64, 65, 66, 110, 111, 241, 247, 248.

przedstawiciela dzierżawcy w przygotowaniu danych źródłowych, do którego nadleśniczowie zostali zobowiązani na podstawie §2 decyzji nr 74/2006 i 75/2006. Zaistniałe przypadki nie spowodowały opóźnień w dostarczeniu niezbędnych dokumentów do terminowego podpisania umów dzierżawy i naliczenia czynszu dzierżawnego dla kół łowieckich za sezon 2007/2008” (dowód: akta kontroli str. 63-123)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie terminowe wywiązanie się z obowiązku dokonania kategoryzacji wydzierżawionych obwodów łowieckich leśnych oraz wyłączonych z wydzierżawienia obwodów łowieckich z przeznaczeniem na OHZ.

2. Zatwierdzanie i nadzór nad realizacją rocznych planów łowieckich

Opis stanu
faktycznego

2.1. W badanym okresie na terenie RDLP funkcjonowało 11 OHZ, w skład których wchodziło 18 obwodów łowieckich (w sześciu OHZ po jednym obwodzie, w trzech po dwa obwody i w dwóch po trzy obwody). Łączna powierzchnia wszystkich obwodów wynosi 126.760 ha (119.661 ha po wyłączeniach), z czego 79.038 ha (62,4%) stanowiła powierzchnia leśna. Z 18 obwodów:

- trzy zostały wyłączone z wydzierżawienia na podstawie art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie⁶,
- 15 zostało wyłączonych z wydzierżawienia na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 17 marca 1959 o hodowli, ochronie zwierząt łownych i prawie łowieckim⁷. W związku z wejściem w życie ustawy Prawo łowieckie oraz dyspozycją Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych⁸, RDLP przesłała Ministrowi OŚNiL komplet (opracowanych przez Nadleśnictwa) „Programów funkcjonowania ośrodków hodowli zwierzyny w Lasach Państwowych” wraz z wnioskiem o ich wyłączenie z wydzierżawienia. W dniu 10 kwietnia 1997 r. RDLP otrzymało z DGLP pismo Departamentu Leśnictwa z 25 marca 1997 r. informujące, iż Minister OŚNiL uznał ośrodki hodowli zwierzyny Lasów Państwowych jako spełniające wymogi określone w art. 28 ust. 2 ustawy Prawo łowieckie. (dowód: akta kontroli nr 124-149)

2.2. W sezonie 2012/2013 i 2013/2014 zarządcy 18 obwodów wyłączonych z wydzierżawienia, przedłożyli Dyrektorowi RDLP (do zatwierdzenia) łącznie 36 rocznych planów łowieckich. Analiza wszystkich tych planów wykazała, że:

- na 20 planach odnotowano datę przedłożenia do zatwierdzenia (wszystkie zostały przedłożone w terminie do 21 marca), zaś na pozostałych (16) takiej daty nie podano, co uniemożliwiło ustalenie, czy nastąpiło to w wymaganym terminie,
- żaden z planów nie wymagał dodatkowego opiniowania, o którym mowa w art. 8 ust. 3c ustawy Prawo łowieckie,
- wszystkie przedłożone plany zostały przez Dyrektora RDLP zatwierdzone od 21 do 26 marca,
- 10 planów zostało zmienionych w ciągu sezonu (siedem w sezonie 2012/2013 i trzy w sezonie 2013/2014). Zwiększono w nich pozyskanie dzików (o 370 szt.), jeleni (o 17 szt.), saren (o 34 szt.) i daniela (o cztery szt.). Przyczyną zmian był wyższy od planowanego wzrost liczebności populacji tych zwierząt i konieczność zapobieżenia wyrządzonym przez nie szkodom. Korekty tych planów zostały przez Dyrektora RDLP zatwierdzone. (dowód: akta kontroli nr 150-183)

2.3. Zgodnie z obowiązującą formą sporządzania rocznych planów łowieckich, Nadleśnictwa podawały dane w zakresie zagospodarowania poszczególnych obwodów w sezonie łowieckim, w tym zaplanowaną do wykonania liczbę urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej (ambony, lizawki, paśniki itp.) i ich wykonanie w poprzednim sezonie.

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1226 ze zm., zwana dalej „ustawą Prawo łowieckie”.

⁷ Dz. U. z 1973 r. Nr 33, poz. 197 ze zm. Ustawa ta została uchylona w dniu 17 lutego 1996 r. przez obowiązującą ustawę Prawo łowieckie.

⁸ Pismo ZŁ-013-2/3/96/95 z dnia 15 lipca 1996 r. z załączonym wzorem programu funkcjonowania ośrodka hodowli zwierzyny w lasach państwowych, w celu wykorzystania go zgodnie z ustaleniami na naradzie łowieckiej przeprowadzonej w dniach 21-22 maja 1996 r.

Analiza 36 planów łowieckich wykazała, że w obu badanych sezonach Nadleśnictwa odpowiednio:

- wykonały 153 i 184 urządzeń związanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej, co stanowiło 129,7% i 115,0% planu, w tym:
 - cztery i cztery paśniki (100% planowanych),
 - 85 i 111 lizawek (96,6% i 92,5% planowanych),
 - 64 i 44 ambony (246,2% i 137,5% planowanych),
 - trzy woliery (75% planowanych w sezonie 2013/2014),
 - 22 inne⁹ (w ogóle nie planowanych w sezonie 2013/2014);
- nie planowały (poza istniejącymi) zakładania nowych poletek łowieckich oraz nowych pasów zaporowych;
- zagospodarowały łąki śródleśne i przyleśne na powierzchni 28,2 ha (62,9% planowanej).

Na budowę ambon na gruntach właściciela, jak podał Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej „Nadleśnictwo każdorazowo uzyskiwało od nich ustną zgodę. Ponadto nowe ambony ustawiane były zwykle w miejscach dotychczasowych urządzeń, co nie wymagało uzyskiwania kolejnej zgody właściciela gruntu. W wielu przypadkach urządzenia łowieckie stawiane są wyłącznie na gruntach państwowych”. (dowód: akta kontroli nr 184-194)

2.4. W celu poprawy warunków bytowania zwierzyny, w latach gospodarczych 2012/2013 i 2013/2014, w OHZ:

- corocznie uprawiano poletka śródleśne i przyleśne, o łącznej powierzchni 255 ha, na których wysiewano i wysadzano rośliny przeznaczone dla zwierzyny (miedzy innymi topinambur, proso, owies, rzepak, mieszanki traw),
- w ramach dokarmiania zwierząt zakupiono: 78,5 t karmy suchej, 1.647,2 t karmy soczystej, 496,3 t karmy treściwej i 14,1 t soli lizawkowej. (dowód: akta kontroli nr 195)

2.5. Zgodnie z rocznymi planami łowieckimi ogólna ilość zwierzyny grubej pozyskanej w sezonie 2012/2013 przez OHZ stanowiła 96,1% liczby planowanej (z 3.598 szt. zwierzyny pozyskano 3.459 szt., w tym: 3.257 szt. w ramach odstrzału, a 202 szt. stanowiły ubytki, z tego 45 szt. po okresie polowań), przy czym w przypadku:

- jeleni plan wykonano w 98,3% (z 842 szt. pozyskano 828 szt., w tym: 744 szt. z odstrzału, a 84 stanowiły ubytki, z tego 23 po okresie polowań)¹⁰,
- danieli plan wykonano w 101,3% (z 74 szt. pozyskano 75 szt., w tym 65 szt. z odstrzału, a 10 stanowiły ubytki, z tego 4 po okresie polowań),
- sarny plan wykonano w 100,7% (z 891 szt. pozyskano 897 szt., w tym 818 szt. z odstrzału, a 79 stanowiły ubytki, z tego 18 po okresie polowań),
- dzików plan wykonano w 92,6% (z 1.791 szt. pozyskano 1.659 szt., w tym 1.630 szt. z odstrzału, a 29 stanowiły ubytki)¹¹.

Natomiast w sezonie 2013/2014 pozyskanie zwierzyny grubej zmniejszyło się i stanowiło 82,3% liczby planowanej (z 3.720 szt. zwierzyny pozyskano 3.368 szt., w tym: 3.232 szt. w ramach odstrzału, a 136 szt. stanowiły ubytki, z tego 43 szt. po okresie polowań), przy czym w przypadku:

- jeleni plan wykonano w 99,5% (z 867 szt. pozyskano 863 szt., w tym: 818 szt. z odstrzału, a 45 stanowiły ubytki, z tego 14 po okresie polowań),
- danieli plan wykonano w 101,0% (z 97 szt. pozyskano 98 szt., w tym 82 szt. z odstrzału, a 16 stanowiły ubytki, z tego 5 po okresie polowań),
- sarny plan wykonano w 100,8% (z 913 szt. pozyskano 920 szt., w tym 868 szt. z odstrzału, a 52 stanowiły ubytki, z tego 17 po okresie polowań),
- dzików plan wykonano w 80,7% (z 1.843 szt. pozyskano 1.487 szt., w tym 1.464 szt. z odstrzału, a 23 stanowiły ubytki, z tego 7 szt. po okresie polowań)¹².

⁹ Zwyżki do polowań.

¹⁰ Plan pozyskania zrealizowano w 12 obwodach, natomiast w sześciu obwodach od 75,9% do 98,0% (nr 241 w 98,0%, nr 204 w 97,9%, nr 270 w 95,5%, nr 297 w 94,4%, nr 117 w 88,9% i nr 245 w 75,9%).

¹¹ Plan pozyskania zrealizowano w sześciu obwodach, natomiast w 12 obwodach od 62,7% do 99,3% (nr 231 w 99,3%, nr 268 w 98,7%, nr 204 w 98,6%, nr 278 w 97,5%, nr 248 w 96,2%, nr 300 w 94,7%, nr 320 w 90,0%, nr 332 w 87,8%, nr 49 w 80,0%, nr 297 w 72,0%, nr 245 w 63,7% i nr 241 w 62,7%).

W wyjaśnieniu Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej podał, że „niższe wykonanie w sezonie 2013/2014 wynikało przede wszystkim z przyczyn niezależnych od LP, a zwłaszcza od: mniejszego niż się spodziewano (na etapie inwentaryzacji zwierzyny i sporządzania RPŁ) przyrostu zrealizowanego populacji dzika. Niekorzystne warunki pogodowe w okresie wyproszeń dzików (gruba pokrywa śnieżna oraz przeciągająca się zima w miesiącach marzec-kwiecień roku 2013 – początek sezonu 2013/2014), spowodowały znaczne zmniejszenie się populacji dzika. Ponadto w omawianym sezonie łowieckim zabrakło jedynie 9% do pełnej realizacji planu odstrzału dzików. W obwodach dzierzawionych na terenie RDLP w Olsztynie wykonanie planu odstrzału dzików w sezonie 2013/2014 wynosiło ok. 74%, co potwierdza ogólne trudności z wykonaniem planu odstrzału dzika w w/w sezonie”.

(dowód: akta kontroli str. 118-123, 196-214)

W obu badanych sezonach łowieckich wykonanie w 18 obwodach OHZ planów pozyskania lisów wyniosło 64,6%, bażantów – 60,0%, jenotów – 14,0%, borsuków – 12,0%, dzikich kaczek – 8,7%, kun – 3,5%, a tchórzy – 2,8%. W ogóle nie wykonano natomiast planów pozyskania pozostałej zwierzyny drobnej, w tym między innymi: norek amerykańskich (planowano 327 szt.), dzikich gęsi (146 szt.) gołębi grzywaczy (143 szt.), słonki (138 szt.), łyski (81 szt.) i zajęcy szaraków (60 szt.).

W wyjaśnieniu Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej podał, że „główną przyczyną nie wykonywania w pełni planów odstrzału zwierzyny drobnej w sezonach 2012/2013 i 2013/2014 był brak zainteresowania myśliwych polowaniem na zwierzynę drobną. Co roku w swojej ofercie polowań RDLP w Olsztynie umieszcza zwierzynę drobną, jednak nie cieszy się ona powodzeniem wśród myśliwych. Polowanie na ptactwo w ostatnich sezonach było utrudnione ze względu na wiele suchych okresów w ciągu roku, co doprowadziło do wysychania stawów i zbiorników wodnych, które stanowią podstawowe miejsce do polowań. W przypadku bażantów, niewykonanie wynika z faktu, iż nie odbyły się zaplanowane polowania zbiorowe, które zostały odwołane przez zamawiających”.

(dowód: akta kontroli str. 118-123, 196-214)

2.6. Zgodność danych zawartych w planach łowieckich z dokumentacją źródłową oraz prawidłowość prowadzenia tej dokumentacji sprawdzono na podstawie materiałów Nadleśnictwa Olsztyn. Analiza wykazała, że:

- Nadleśnictwo prawidłowo prowadziło dla OHZ dokumentację dotyczącą pozyskania zwierzyny, tj.:
 - książkę ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym (prowadzoną dla obwodu 241), która dostępna była w siedzibie Leśnictwa Nowa Wieś, a jej forma była zgodna ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz¹³. Wpisów do tej książki dokonywał leśniczy Leśnictwa Nowa Wieś. W książce ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu dokonano łącznie 942 wpisy (wypełniając wszystkie pozycje),
 - rejestr wydanych upoważnień do wykonywania polowania indywidualnego, w którym wykazani byli zarówno myśliwi cudzoziemcy, jak i myśliwi krajowi polujący indywidualnie. Z ewidencji tej wynikało, że w sezonie 2012/2013 wydano ogółem 275 upoważnień, a w sezonie 2013/2014 – 287. Wszystkie zezwolenia zostały przez wykonujących polowanie zwrócone po ich wykorzystaniu;
- w OHZ nie prowadzono polowań zbiorowych,
- porównanie danych – w odniesieniu do jeleni i dzików – zawartych w planach łowieckich z dokumentacją źródłową dotyczącą pozyskania zwierzyny (ewidencją wydanych zezwoleń i ewidencją pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym) nie wykazało rozbieżności.

(dowód: akta kontroli str. 215)

2.7. Analizę prawidłowości sporządzania rocznych planów łowieckich dla obwodów wchodzących w skład poszczególnych OHZ realizowano w RDLP dwuetapowo. Pierwszy etap odbywał się (na początku marca) podczas corocznych narad z nadleśniczymi

¹² Plan pozyskania zrealizowano w sześciu obwodach, natomiast w 12 obwodach od 52,0% do 86,7% (nr 320 w 86,7%, nr 117 w 85,7%, nr 245 w 85,0%, nr 269 w 82,7%, nr 268 w 82,5%, nr 278 w 80,0%, nr 332 w 77,8%, nr 204 w 72,5%, nr 297 w 69,2%, nr 231 w 54,1% i nr 241 w 52,0%).

¹³ Dz. U. Nr 61, poz. 548 ze zm.

(zarządcami OHZ), gdzie analizowano wykonanie obecnego planu pozyskania zwierzyny (analizowano koszty, przychody oraz wynik finansowy poszczególnych OHZ) oraz przekazywano wytyczne do sporządzania nowych rocznych planów łowieckich. Drugi etap realizowany był w oparciu o nadesłane przez nadleśnictwa projekty nowych rocznych planów łowieckich, gdzie analizie poddawano przede wszystkim: planowany odstrzał zwierzyny (w tym wykorzystanie ogólnej populacji), założony przyrost zrealizowany oraz założone wykorzystanie przyrostu zrealizowanego (analizowano pod kątem ograniczania dynamiki wzrostu populacji i osiągnięcia wartości zaplanowanych w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych). Uwagi były nanoszone bezpośrednio na analizowane plany, które następnie (po uwzględnieniu przez nadleśniczych wszystkich uwag) były zatwierdzane.

Ponadto RDLP sporządzała roczne oceny funkcjonowania OHZ, zawierające m.in. analizę realizacji rocznych planów łowieckich w zakresie rzeczowym oraz pozyskania na tle poziomu szkód wyrządzanych przez zwierzynę, co przedstawiono w pkt 7.1 niniejszego wystąpienia.

2.8. W badanych sezonach łowieckich dokonano zasiedleń 15 szt. danieli (dziewięciu szt. w sezonie 2012/2013 w Nadleśnictwie Łława i sześciu szt. w sezonie 2013/2014 w Nadleśnictwie Młynary). Zakup tych zwierząt sfinansowano ze środków własnych tych Nadleśnictw. (dowód: akta kontroli str. 216)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Nadzór nad realizacją przez OHZ ustawowo określonych celów funkcjonowania

3.1. Spośród celów wymienionych w „Programach funkcjonowania ośrodków hodowli zwierzyny w Lasach Państwowych” oraz założeń decyzji Ministra Środowiska z 11 lutego 2004 r.¹⁴ (zgodnych z art. 28 ust. 2 ustawy Prawo łowieckie):

- wszystkie OHZ prowadziły wzorcowe zagospodarowanie łowisk i wdrażały nowe osiągnięcia z zakresu łowiectwa,
- 10 OHZ (poza OHZ Bobry) prowadziło badania naukowe,
- trzy OHZ (Jedwabno, Lekowo i Konopaty) odtwarzały populację zanikających gatunków zwierząt dziko żyjących¹⁵,
- cztery OHZ (Strużyna, Lekowo, Konopaty i Smolniki) prowadziły hodowlę rodzinnych gatunków zwierząt łownych w celu zasiedlania łowisk¹⁶,
- cztery OHZ (Jedwabno, Lekowo, Konopaty i Nowe Rumaki) prowadziły hodowlę zwierząt łownych szczególnie pożytecznych w biocenozach leśnych¹⁷,
- osiem OHZ prowadziło szkolenia z zakresu łowiectwa.

(dowód: akta kontroli nr 132, 135-146, 217)

3.2. RDLP posiadała informacje od Nadleśnictw na temat spełniania (w związku z prowadzeniem OHZ) celów zawartych w art. 28 ust. 2 ustawy Prawo łowieckie. I tak na przykład, w okresie objętym kontrolą:

a) Nadleśnictwo Lidzbark:

- celem odpowiedniego dobrania gatunków roślin do możliwości glebowych, wprowadzało różne odmiany i gatunki roślin na poletkach łowieckich, m.in. jarmuż, proso czarne, żyto kępkowe (stuletnie), rzepę ścierniskową, ziemniaki, seradellę, łubin, topinambur. Wzbogacało bazę żerową poprzez wprowadzenie roślinności drzewiastej i krzewiastej (na 5% powierzchni zrębów wprowadzano gatunki owocowe),

¹⁴ Decyzja DL.gł-6740/3/04/PJ z 11 lutego 2004 r. Ministra Środowiska o wyłączeniu z wydzierżawienia obwód łowiecki nr 41 znajdujący się w województwie mazowieckim i przekazaniu w zarząd (z przeznaczeniem na OHZ) RDLP z dniem 1 kwietnia 2004 r.

¹⁵ Zając i cietrzew.

¹⁶ Daniel, zając, cietrzew i bażant.

¹⁷ Daniel, zając, cietrzew i bażant.

- współpracowało z Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu w zakresie organizacji miejsc wykonywania prac magisterskich i innych opracowań naukowych oraz Collegium Medicum w Bydgoszczy w zakresie stanu zachowania i dynamiki rozwoju rzadkich składników flory (sasanki otwartej, arniki górskiej, leńca bezpodkwiatkowego),
 - prowadziło wolverową hodowlę bażanta w ilości 14 tys. sztuk rocznie,
 - rokrocznie organizowało polowanie, gdzie propagowane były zwyczaje i etyka myśliwska oraz sposoby polowania, utrzymywało leśną ścieżkę dydaktyczną propagującą elementy łowieckie;
- b) Nadleśnictwo Strzałowo zrealizowało zadania w zakresie:
- ochrony upraw leśnych przed szkodami od zwierzyny siatką EKOBULL, produkcji sianokiszonki z dodatkiem zrębkowanych gałęzi świerkowych oraz grodzenia upraw rolniczych pastuchem elektrycznym w połączeniu z siatką EKOBULL,
 - prowadzenia badań naukowych, w tym umożliwienia pobierania materiału biologicznego od odstrzelonych zwierząt, w ramach projektów badawczych z SGGW, PAN oraz Uniwersytetem Pedagogicznym im. KEN w Krakowie,
 - szkoleń dotyczących łowiectwa w celu propagowania polowań wielkoobszarowych z ambon oraz zasad gospodarowania populacjami zwierzyny grubej;
- c) Nadleśnictwo Olsztyn:
- kontynuowało wieloletnią współpracę z Zarządem Okręgowym PZŁ w Olsztynie w zakresie: 1/ kynologii łowieckiej na bazie Ośrodka Doskonalenia Umiejętności Psa Myśliwskiego w Leśnictwie Mazuchy, 2/ szkolenia: dzikarzy, tropowców, posokowców, norowców, płochaczy oraz organizacji prób i konkursów pracy psów myśliwskich o randze regionalnej, 3/ popularyzacji kynologii wśród społeczeństwa,
 - organizowało coroczne narady konsultacyjno-szkoleniowe z łowczymi kół łowieckich, spotkania szkoleniowe z ekspertami z zakresu szacowania i ograniczania szkód łowieckich oraz propagowało wiedzę, tradycję i ideę łowiectwa wśród najmłodszego pokolenia poprzez zajęcia terenowe i spotkania w szkołach i przedszkolach,
 - zawarło umowę z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w zakresie udostępniania przez Nadleśnictwo prowadzonej dokumentacji dla celów badawczych, umożliwieniu Uniwersytetowi prowadzenia terenowych badań naukowych oraz prowadzenia badań do prac magisterskich, rozpraw doktorskich itp.,
 - monitorowało występowanie chorób zakaźnych wśród gatunków zwierząt dziko żyjących – lisów i dzików, w ramach współpracy z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Olsztynie;
- d) Nadleśnictwo Nowe Ramuki:
- w ramach zagospodarowania łowisk: modernizowało urządzenia łowieckie, wzbogacało poletka łowieckie poprzez nasadzanie drzewek owocowych oraz wykaszalo łąki i pastwiska,
 - organizowało (we współpracy z ZO PZŁ) próby i konkursy kynologiczne, szkolenia z zakresu oceny trofeów samców zwierzyny płowej oraz pomiarów metrycznych poroży jeleni do analiz i zestawień; współorganizowało polowania zbiorowe instruktażowo-szkoleniowe z pełną oprawą łowiecką (z udziałem członków kół łowieckich),
 - organizowało imprezy promujące Nadleśnictwo i OHZ (coroczna organizacja „Warmińskiego Konkursu Wabienia Jelenia im. Tadeusza Madeja” i Międzynarodowego Konkursu dla psów tropiących w Orzechowie, wizyty edukacyjne w lokalnych szkołach podstawowych i gimnazjach, udział w lokalnych imprezach).
(dowód: akta kontroli str. 218-234)

*Ustalono
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Prawidłowość wydzierżawiania obwodów łowieckich oraz nadzór nad naliczaniem i rozdysonowaniem czynszu (ekwiwalentu) za korzystanie z nich

4.1. W okresie od 1 kwietnia 2012 r. do 31 marca 2014 r. (obejmującym sezony gospodarcze 2012/2013 i 2013/2014), na terenie RDLP znajdowało się ogółem 76 obwodów łowieckich leśnych o łącznej powierzchni 479.842 ha (powierzchnie obwodów wynosiły od 3.468 ha do 11.175 tys. ha), które były dzierżawione przez 72 koła łowieckie.

(dowód: akta kontroli nr 235-236)

W dniu 8 kwietnia 1999 r. Dyrektor RDPL pisemnie upoważnił wszystkich Nadleśniczych do zawiadamiania, przyjmowania i dalszego rozliczania w jego imieniu czynszu dzierżawnego za leśne obwody łowieckie. W związku z tym od sezonu 2000/2001 całość zagadnień z tym związanych była realizowana przez Nadleśnictwa.

(dowód: akta kontroli str. 118-123, 237, 289, 318, 339, 354, 385, 404, 442)

4.2. W badanych sezonach łowieckich, zgodnie z zawartymi umowami dzierżawy:

- Nadleśnictwa naliczyły 71 kołom łowieckim dzierżawiącym 75 obwodów łowieckich czynsz dzierżawny w wysokości odpowiednio 538.162,09 zł i 558.457,25 zł. W jednym przypadku Nadleśnictwo Korpiele nie naliczyło Kołu Łowieckiemu „Łoś” w Olsztynie czynszu dzierżawnego za obwód nr 265,
- Nadleśnictwa w wymaganym terminie (do 31 marca każdego roku) poinformowały o wysokości czynszu dzierżawnego odpowiednio 45 i 54 (z ogółem 72) koła łowieckie dzierżawiące 49 i 58 obwodów łowieckich,
- koła łowieckie w wymaganym terminie (do 31 maja każdego roku) wpłaciły czynsz w wysokości odpowiednio 490.916,75 zł i 499.661,83 zł za dzierżawę 69 i 64 obwodów łowieckich. W przypadku pozostałych obwodów łowieckich, koła łowieckie wpłaciły czynsz za ich dzierżawę w wysokości 47.245,34 zł i 58.795,432 zł po terminie ustalonym w umowach.

(dowód: akta kontroli str. 400-403)

Analiza 10 umów dzierżawy obwodów łowieckich wykazała, że:

- wszystkie umowy zostały zawarte marcu 2007 roku (po wcześniejszym zasięgnięciu opinii wójta, burmistrza, prezydenta miasta oraz właściwej izby rolniczej),
- wszystkie umowy zawierały elementy wymagane art. 29a ust. 1 ustawy Prawo łowieckie, tj. numer i powierzchnię obwodu, jego kategorię, obowiązki stron umowy, wysokość czynszu za dzierżawę obwodu łowieckiego i termin jego płatności oraz sposób i terminy rozliczeń między stronami umowy w przypadku jej rozwiązania,
- w dziewięciu przypadkach podstawą naliczenia wysokości czynszu dzierżawnego była powierzchnia obwodu, jego kategoria, cena 1 q żyta wg komunikatu GUS. Dodatkowo w trzech (z dziewięciu) przypadkach, w związku z niezrealizowaniem planu pozyskania zwierzyny nadleśnictwa podwyższyły kołom łowieckim¹⁸ czynsz dzierżawny o łącznie 854 zł, zgodnie z art. 30 ust. 1 i 2 ustawy Prawo łowieckie,
- w żadnym z analizowanych przypadków czynsz dzierżawny nie był obniżany,
- w ośmiu przypadkach otrzymany czynsz został prawidłowo rozliczony między nadleśnictwa i gminy,
- w dziewięciu przypadkach przekazywany czynsz był pomniejszony o podatek VAT.

(dowód: akta kontroli str. 237-399, 442-458)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W dniu 8 kwietnia 1999 r. Dyrektor RDPL pisemnie upoważnił wszystkich Nadleśniczych do zawiadamiania, przyjmowania i dalszego rozliczania czynszu dzierżawnego za leśne obwody łowieckie w jego imieniu. Zgodnie z przepisami ustawy Prawo łowieckie, wydzierżawiający obowiązany jest rozliczyć czynsz dzierżawny między nadleśnictwami a gminami (art. 31 ust. 1), a obwody łowieckie leśne wydzierżawia dyrektor RDPL

¹⁸ Dzierżawiącym obwody nr 5, Nr 9 i 16.

(art. 29 ust. 1 pkt 1). Powołana ustawa nie normuje przekazywania tego obowiązku w drodze upoważnień.

W wyjaśnieniu Zastępcy Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej podał, że „upoważnienia te zostały sporządzone na podstawie opinii prawnej biura prawnego Cognitor z dnia 21.09.1998 roku, mówiącej o braku przeszkód prawnych takiego postępowania. W sytuacji gdy należności z tytułu dzierżawy otrzymuje i rozlicza nadleśnictwo unika się dodatkowego przelewania pieniędzy pomiędzy jednostkami Skarbu Państwa, w tym przypadku RDLP a właściwym nadleśnictwem. Taki sposób postępowania był przyjęty w pozostałych RDLP”.

(dowód: akta kontroli str. 118-123, 237, 289, 318, 339, 354, 385, 404, 442)

2. RDLP, po przekazaniu Nadleśnictwom całości zagadnień związanych z zawiadaniem, przyjmowaniem i dalszym rozliczaniem czynszu dzierżawnego za leśne obwody łowieckie, niedostatecznie nadzorowało Nadleśnictwa, bowiem:

- w sezonie 2012/2013 dziesięć Nadleśnictw nieterminowo zawiadomiło 26 kół łowieckich o wysokości czynszu dzierżawnego, a w sezonie 2013/2014 osiem Nadleśnictw po terminie umownym (do 31 marca każdego roku) powiadomiło 17 kół łowieckich o kwotach czynszu dzierżawnego.

W wyjaśnieniu Zastępcy Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej podał, że „na naradach zarządców OHZ, nadleśniczych oraz głównych księgowych, każdorazowo upominano nadleśniczych o konieczności terminowego informowania dzierżawców o wysokości czynszu dzierżawnego. Przypadki nieterminowego zawiadania kół łowieckich przez Nadleśnictwa były wynikiem przeoczenia, a tylko w 2 przypadkach (obwód nr 111 i 239) bezpośrednio przyczyniły się do nieterminowej wpłaty czynszu przez koło łowieckie”;

(dowód: akta kontroli str. 194, 400-403)

- dopiero w trakcie kontroli NIK (16 stycznia 2015 r.) Nadleśnictwo Korpele naliczyło Wojskowemu Kołu Łowieckiemu „Łoś” w Olsztynie czynsz za dzierżawę obwodu łowieckiego nr 265 o powierzchni 6.371 ha (należny za lata 2009 - 2014) w łącznej wysokości 43.843,10 zł. Zgodnie z § 3 ust. 4 umowy dzierżawy obwodu łowieckiego nr 265 zawartej 26 marca 2007 r. ze Starostą Szczycieńskim oraz (w związku ze zmianą charakteru obwodu: z polnego na leśny) aneksem do tej umowy podpisanym 30 marca 2009 r. przez Dyrektora RDLP i Łowczego WKŁ „Łoś” dzierżawca powinien płacić czynsz dzierżawny jednorazowo do dnia 31 maja każdego roku.

W wyjaśnieniu Zastępcy Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej podał, że „czynsz nie został naliczony w wyniku przeoczenia. Zaistniała sytuacja została naprawiona w trakcie trwania kontroli. Nadleśnictwo 16 stycznia 2015 r. wezwało Koło Łowieckie „Łoś” w Olsztynie do zapłaty zaległych czynszów oraz na dzień 27 stycznia 2015 r. wyegzekwowano część zaległych należności”.

W dniu 27 stycznia 2015 r. WKŁ „Łoś” w Olsztynie przeleżało na konto Nadleśnictwa Korpele kwotę 16.121,06 zł; (dowód: akta kontroli str. 194, 400-403, 405-418)

- w sezonie 2012/2013 cztery Nadleśnictwa, a w sezonie 2013/2014 osiem Nadleśnictw otrzymało czynsz dzierżawny w kwotach odpowiednio 47.245,34 zł (od 1.921,56 zł do 13.149,15 zł) i 58.795,432 zł (od 1.965,08 zł do 12.441,04 zł) po terminie ustalonym w § 3 ust. 4 umów dzierżawy (do 31 maja każdego roku), a opóźnienia wyniosły kolejno od 12 do 40 dni i od czterech do 117 dni.

Zgodnie z § 10 zawartych umów, w sprawach nieuregulowanych miały zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego, więc podstawą do naliczania odsetek ustawowych za nieterminowe wpłaty czynszu był art. 481 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny¹⁹. Odsetki w łącznej wysokości 375,02 zł za nieterminową wpłatę należności z tytułu dzierżawy obwodów łowieckich siedem Nadleśnictw naliczyło 12 kołom łowieckim od 21 do 26 stycznia 2015 r. (w trakcie kontroli NIK).

W wyjaśnieniu Zastępcy Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej podał, że „nie egzekwowano od nadleśnictw naliczania odsetek za nieterminową wpłatę czynszu, z uwagi na niskie kwoty odsetek, często nieprzekraczające trzykrotności

¹⁹ Dz. U. z 2014, poz. 121 ze zm.

wartości opłaty pocztowej pobieranej przez operatora pocztowego za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej. W trakcie kontroli wszystkie zaległe odsetki za nieterminową wpłatę czynszu zostały naliczone i w większości przypadków wyegzekwowane”; (dowód: akta kontroli str. 194, 400-403, 419-441)

- Nadleśnictwo Szczytno nieprawidłowo rozdysponowało kwotę czynszu dzierżawnego za sezon 2013/2014 wpłaconego przez Koło Łowieckie „Knieja” w Szczytnie za obwód nr 293, gdyż z czynszu w kwocie 8.205,21 zł netto (podatek VAT był rozliczany przez Nadleśnictwo) poszczególnym właścicielom gruntów przekazało:
 - Urzędowi Gminy w Szczytnie 2.280,67 zł, zamiast 2.116,95 zł,
 - Urzędowi Gminy Wielbark 1.544,53 zł, zamiast 1.969,25 zł,
 - Urzędowi Gminy Rozogi 113,15 zł, zamiast 98,46 zł,
 - Nadleśnictwu Wielbark 124,05 zł, zamiast 221,54 zł,do własnej dyspozycji pozostawiło kwotę 4.142,82 zł, zamiast 3.799,01 zł.

W związku z powyższym, 19 stycznia 2015 r. RDLP wystąpiła do Nadleśnictwa Szczytno z poleceniem skorygowania naliczenia czynszu dzierżawnego. W odpowiedzi Nadleśnictwo dokonało korekty wpłaconego czynszu dzierżawnego (między właściwe urzędy gmin i nadleśnictwa) i notami księgowymi z 21 stycznia 2015 r. przekazało brakujące kwoty Gminie Wielbark (424,72 zł) i Nadleśnictwu Wielbark (97,49 zł). Poinformowało także RDLP, że w stosunku do gmin Szczytno i Rozogi (którym przekazano o 163,72 zł i 14,69 zł więcej niż należało) kompensata nastąpi przy rozliczeniu czynszu za sezon łowiecki 2015/2016.

(dowód: akta kontroli str. 442-463)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia przekazanie przez Dyrektora RDLP swoich obowiązków związanych z rozliczaniem czynszu dzierżawnego Nadleśniczym, a pozytywnie z nieprawidłowościami nadzór nad Nadleśnictwami w zakresie zawiadamiania, przyjmowania i rozliczania czynszu dzierżawnego za leśne obwody łowieckie.

5. Stan zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa i obywateli w zakresie szkód wynikających z prowadzenia gospodarki łowieckiej

Opis stanu faktycznego

5.1. Z danych RDLP wynika, że w sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014 liczba zgłoszonych Nadleśnictwom szkód w uprawach i płodach rolnych wyniosła odpowiednio 476 i 560, z czego 445 i 530 zgłoszeń (93,5% i 94,6%) zostało załatwionych pozytywnie (zakończone protokołem końcowego szacowania), a 31 i 29 zgłoszeń negatywnie (przypadki w których odszkodowanie nie przysługiwało). W wyniku oszacowania przez przedstawicieli zarządców obwodów pozytywnie załatwiono 443 i 530 zgłoszenia, a w wyniku mediacji przy udziale organów gmin – dwa (w sezonie 2012/2013). Poszkodowani skierowali do sądu łącznie trzy sprawy, z których dwie zakończyły się pozytywnie dla Nadleśnictw, zaś jedna sprawa pozostawała w toku.

(dowód: akta kontroli str. 464-497)

5.2. W sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014 powierzchnia zredukowana na której wystąpiły szkody w uprawach i płodach rolnych wyniosła odpowiednio 356,91 ha i 350,87 ha. W ramach odszkodowań za wyrządzone szkody Nadleśnictwa wypłaciły kolejno 657,8 tys. zł i 706,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 498)

5.3. Sprawy dotyczące oględzin, szacowania i wynagradzania szkód były realizowane przez Nadleśnictwa, które posiadały dokumentację z tym związaną.

(dowód: akta kontroli str. 464)

5.4. Koszty ochrony lasu przed zwierzyną na terenie:

- RDLP wyniosły ogółem 15.217,2 tys. zł, w tym 8.440,7 tys. zł w 2012 roku i 6.776,5 tys. zł w 2013 roku,
- 11 OHZ wyniosły ogółem 2.134,0 tys. zł, w tym 981,6 tys. zł w 2012 roku i 1.152,4 tys. zł w 2013 roku.

(dowód: akta kontroli str. 499)

5.5. Z danych RDLP wynika, że w latach 2012-2013 powierzchnia szkód wyrządzonych przez ssaki na terenie Nadleśnictw zarządzających OHZ wyniosła odpowiednio:

- w uprawach 427,52 ha i 556,53 ha,
- w młodnikach 294,26 ha i 322,78 ha,
- w pozostałych drzewostanach 220,91 ha i 257,33 ha.

Szkody spowodowane były głównie przez jelenie i sarny.

(dowód: akta kontroli str. 499-504)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

6. Efekty finansowe prowadzenia gospodarki łowieckiej i wywiązywanie się z zobowiązań na rzecz Skarbu Państwa

Opis stanu
faktycznego

6.1. Oferty cenowe na sprzedaż polowań w OHZ w sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014 zostały wprowadzone zarządzeniami dyrektora RDLP nr 8A/2012 z 31 marca 2012 r. i nr 9/2013 z 29 marca 2013 r. (w trakcie ww. sezonów łowieckich oferty nie były zmieniane). Oba projekty ofert cenowych zostały przekazane DGLP odpowiednio 9 marca 2012 r. i 15 marca 2013 r., stosownie do § 2 ust. 4 zarządzenia nr 5 DGLP z 24 stycznia 2008 r. i § 2 ust. 3 zarządzenia nr 81 DGLP z 9 listopada 2012 r. Ustalone w zarządzeniach RDLP nr 8A/2012 i 9/2013 opłaty za organizację polowań i za pozyskane trofea były wyższe od ustalonych w zarządzeniach DGLP nr 5/2008 i 81/2012.

(dowód: akta kontroli str. 510-542)

6.2. Sprzedaż polowań w OHZ dla myśliwych krajowych była prowadzona przez nadleśnictwa (na podstawie ofert cenowych omówionych w pkt 6.1 niniejszego wystąpienia), a dla myśliwych zagranicznych przez Stanowisko ds. Łowiectwa i Polowań RDLP (zwane dalej Biurem Polowań „Mazury”). W latach 2012-2014 RDLP spełniało wymogi określone w art. 18 ust. 1 pkt 1-2 ustawy Prawo łowieckie dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług turystycznych obejmujących polowania wykonywane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym:

- ustanowiono (1 grudnia 2010 r.) blokadę środków finansowych w kwocie 82.000 zł (w formie automatycznie odnawialnej lokaty bankowej, której odblokowanie wymagało zgody samorządu województwa) stanowiącą obowiązkowe zabezpieczenie majątkowe roszczeń osób trzecich z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania z tytułu polowań,
- zatrudniano osobę posiadającą złożony z wynikiem pozytywnym egzamin ze znajomości zasad wykonywania polowania oraz zasad ochrony przyrody.

(dowód: akta kontroli str. 543-556)

Według stanu na koniec lat 2012-2014, na ww. lokacie bankowej pozostawały środki w łącznej wysokości (wraz z odsetkami) 87.934 zł, 91.055 zł i 92.785 zł, tj. wyższej niż równowartość w złotych 20.000 euro obliczona według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez NBP ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym została dokonana blokada środków (kurs NBP w dniu 30 listopada 2010 r. wynosił 4,0734 zł). Przyjmując średnie kursy euro według NBP z 31 grudnia 2012 r. (4,0882 zł), 31 grudnia 2013 r. (4,1472 zł) i 31 grudnia 2014 r. (4,2623 zł), na rachunku bankowym pozostawała kwota w złotych o równowartości odpowiednio 21.509 euro, 21.956 euro i 21.769 euro. Tym samym kwota blokady była zgodna z wymaganą w art. 18 ust. 3 pkt 3 ustawy Prawo łowieckie.

(dowód: akta kontroli str. 543-556)

Wysokość opłat za organizację polowań, pobyt i trofea pozyskane w OHZ przez myśliwych zagranicznych została ustalona przez dyrektora RDLP w ofertach cenowych na sezony łowieckie 2012/2013 i 2013/2014. W wymienionych sezonach łowieckich za pośrednictwem Biura Polowań „Mazury” zorganizowano 190 i 208 polowań. Analiza pięciu z nich (trzech indywidualnych i dwóch zbiorowych) wykazała, że:

- we wszystkich pięciu fakturach wystawionych RDLP przez organizatorów polowań (nadleśnictwa zarządzające OHZ) naliczone opłaty netto i zastosowane stawki podatku VAT za organizację polowań i usługi tłumaczy (23%), świadczenia pobytowe (8%) oraz pozyskane trofea (5% w sezonie łowieckim 2012/2013 i 23% w sezonie łowieckim

2013/2014) były zgodne z ustalonymi przez dyrektora RDLP w ofertach cenowych przyjętych do rozliczeń z organizatorami polowań. Podwyższenie od sezonu łowieckiego 2013/2014 stawki VAT od pozyskanych trofeów wynikało ze zmiany z dniem 1 kwietnia 2013 r. art. 1 ust. 67 pkt a ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (szerzej na temat stawek VAT stosowanych przy sprzedaży polowań myśliwym zagranicznym napisano w pkt 6.9 wystąpienia),

- we wszystkich pięciu fakturach wystawionych zagranicznym biuram polowań przez RDLP (od 400 EURO do 13.233 EURO), naliczone opłaty brutto za świadczone usługi i pozyskane trofea były zgodne z ustalonymi przez dyrektora RDLP w ofertach cenowych przyjętych do rozliczeń w zagranicznymi biurami polowań, a naliczone opłaty były pomniejszane o prowizję tych biur (od 8% do 12,5%).

(dowód: akta kontroli str. 557-682)

6.3. Analiza otrzymanych przez RDLP sprawozdań z działalności OHZ wykazała, że w sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014:

- a) przychody ogółem z działalności wszystkich OHZ wyniosły odpowiednio 3.125.817 zł i 2.988.284 zł. Najwyższy udział w uzyskanych przychodach miały wpływy ze sprzedaży zwierząt odstrzelonych i odłowionych (odpowiednio 60,5% i 60,4%) oraz ze sprzedaży polowań (54,8% i 54,8%). Spośród 11 OHZ, najwyższe przychody w tych sezonach łowieckich uzyskał OHZ Strzałowo (629.552 zł i 561.920 zł), zaś najniższe OHZ Bobry (95.203 zł) w sezonie łowieckim 2012/2013 i OHZ Lekowo (96.730 zł) w sezonie łowieckim 2013/2014;
- b) koszty wyniosły kolejno 2.734.889 zł i 2.753.993 zł. Najwyższy udział w ponoszonych kosztach stanowiły wydatki na zagospodarowanie obwodów i dokarmianie zwierzyny (38,1% i 35,7%), odszkodowania za szkody w uprawach rolnych (27,7% i 27,1%) oraz organizacja polowań, odłowów i zalesień (20,7% i 21,0%);
- c) działalność OHZ przyniosła w analizowanych sezonach łowieckich zysk w łącznej wysokości 390.929 zł i 234.291 zł, z czego:
 - w sezonie łowieckim 2012/2013, 10 OHZ uzyskało dodatnie wyniki finansowe (od 952 zł w OHZ Olsztyn do 132.822 zł w OHZ Strzałowo), a OHZ Bobry poniósł stratę w kwocie 10.763 zł,
 - w sezonie łowieckim 2013/2014, 10 OHZ uzyskało dodatnie wyniki finansowe (od 1.094 zł w OHZ Olsztyn do 51.420 zł w OHZ Bobry), a OHZ Strzałowo poniósł stratę w kwocie 2.686 zł;
- d) sześć OHZ odnotowało poprawę wyników finansowych w sezonie łowieckim 2013/2014, a pięć pogorszenie wyników. Poprawa wyników finansowych OHZ Bobry wynikała ze zwiększenia o 34,3% przychodów (z 95.203 zł do 127.903 zł), szczególnie za zwierzynę odstrzeloną i odłowioną (z 63.795 zł do 92.198 zł) oraz ograniczenia o 27,8% kosztów działalności (ze 105.966 zł do 76.483 zł), przede wszystkim z tytułu odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach rolnych (z 59.855 zł do 21.138 zł). Natomiast pogorszenie wyników finansowych OHZ Strzałowo było spowodowane niższymi o 10,7% przychodami (spadek z 629.552 zł do 561.920 zł), w szczególności za zwierzynę odstrzeloną i odłowioną (z 164.231 zł do 109.802 zł) i wyższymi o 13,7% kosztami działalności (wzrost z 496.730 zł do 564.606 zł), głównie z tytułu odszkodowań za szkody wyrządzone w uprawach rolnych (z 31.783 zł do 58.119 zł), dokarmiania zwierzyny (z 131.453 zł do 151.456 zł) i wynagrodzeń personelu spoza służby leśnej (z 30.130 zł do 41.288 zł).

(dowód: akta kontroli str. 802-807)

Przychody i koszty według zestawienia przygotowanego na potrzeby NIK przedstawiały się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	2012/2103		2013/2014	
		Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
1.	Przychody ogółem	3.855.496	4.491.983	4.018.675	4.365.535
1.1	Ze sprzedaży tusz zwierzyny razem	1.186.276	1.509.251	1.179.708	1.434.169
1.2	Ze sprzedaży polowań komercyjnych (w tym dla myśliwych krajowych i zagranicznych)		1.388.489		1.323.898
1.3	Środki publiczne na realizację projektów (np. zasiedleń zwierzyny)		1.367.694		1.380.431
1.4	Pozostałe		226.551		227.036
2.	Koszty ogółem	2.431.737	3.579.964	2.578.889	3.688.097
2.1	Ekwiwalent czynszu		37.806		38.474
2.2	Wynagrodzenia strażników				
2.2a	Wynagrodzenia pozostałych pracowników.		107.365		150.726
2.3	Zagospodarowanie obwodów		250.770		217.168
2.4	Poprawa warunków bytowania zwierzyny		913.208		925.682
2.5	Dokarmianie zwierzyny		576.769		576.434
2.6	Odszkodowania za szkody w uprawach	594.825	634.622	575.900	605.487
2.7	Ochrona lasu przed zwierzyną		981.588		4.082
2.8	Częściowa rekomp. kosztów polowań		1.021		4.082
2.9	Organizacja polowań komercyjnych		564.711		577.264
2.10	Podatki		54.651		55.557
2.11	Pozostałe		439.041		537.223
3.	Wynik finansowy	1.423.760	912.020	1.439.787	677.437

(dowód: akta kontroli str. 808)

RDLP nie otrzymywała z wydierżawiających obwoły kół łowieckich danych o przychodach i kosztach funkcjonowania gospodarki łowieckiej (przepisy prawne nie nakładały na koła łowieckie, działające jako stowarzyszenia, przesyłania sprawozdań do RDLP).

(dowód: akta kontroli str. 810)

6.4. RDLP przeprowadzała analizy ekonomiczne funkcjonowania OHZ w sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014 zawierające: 1/ przychody i koszty działalności OHZ oraz ich wyniki ekonomiczne na tle średniego zysku z działalności OHZ (48.479 zł i 37.313 zł), 2/ wydatki ogółem na 1 ha powierzchni OHZ poniesione w 2012 roku (od 5 tys. zł w OHZ Lidzbark do 44,4 tys. zł w OHZ Jedwabno w sezonie łowieckim 2012/2013), 3/ strukturę przychodów i kosztów OHZ.

(dowód: akta kontroli str. 683-704)

6.5. Z danych RDLP wynika, że w 2012 roku kwoty ekwiwalentów naliczonych i przekazanych przez nadleśnictwa właścicielom gruntów wyniosły odpowiednio 40.709 zł, a w 2013 roku – 39.102 zł. Ekwiwalenty za 2012 rok nadleśnictwa przekazywały w terminach od 13 kwietnia 2012 r. do 22 marca 2013 r. (w kwietniu i maju 2012 roku – 4.763 zł i 11.691 zł, w czerwcu i lipcu 2012 roku – 101 zł i 414 zł, w grudniu 2012 roku – 15.865 zł, a w marcu 2013 roku – 7.876 zł), a za 2013 rok od 27 marca 2013 r. do 3 czerwca 2014 r. (w marcu i maju 2013 r. – 1.159 zł i 12.840 zł, w czerwcu i lipcu 2013 r. – 4.096 zł i 897 zł, w październiku i grudniu 2013 r. – 8.992 zł i 2.478 zł, a w czerwcu 2014 r. – 8.640 zł). Przekazywanie ekwiwalentów w ww. terminach wynikało z braku przepisów określających terminy ich przekazania właścicielom gruntów.

(dowód: akta kontroli str. 400-403)

6.6. W latach 2012-2014 działalność Biura Polowań „Mazury” przyniosła dodatnie wyniki finansowe w kwotach 36,2 tys. zł, 47,9 tys. zł i 26,0 tys. zł. Przychody ze sprzedaży polowań biurom zagranicznym podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT) wyniosły odpowiednio 2.758,7 tys. zł, 3.012,3 tys. zł i 2.843,3 tys. zł (przychody z tego tytułu pomniejszone o odliczony podatek VAT), a koszty zakupu polowań 2.722,5 tys. zł, 2.964,3 tys. zł i 2.817,3 tys. zł (koszty z tego tytułu powiększone o koszty utrzymania Biura Polowań „Mazury”). Uzyskany dochód na sprzedaży polowań został rozliczony łącznie z innymi dochodami RDLP, w tym m.in. z dzierżawy i wynajmu pomieszczeń oraz działalności operacyjnej i finansowej (łączny podatek CIT za 2012 roku wyniósł 157,6 tys. zł, a za 2013 rok – 102,8 tys. zł). Podatek dochodowy został opłacony w czterech ratach w kwotach ustalonych przez DGLP.

(dowód: akta kontroli str. 705-728)

6.7. W latach 2012-2014 przychody RDLP ze sprzedaży polowań biurom zagranicznym (uwzględniające podatek VAT) wyniosły odpowiednio 2.797,4 tys. zł, 3.054,1 tys. zł i 2.881,6 tys. zł, a koszty zakupu polowań (bez kosztów utrzymania Biura Polowań „Mazury”) 2.590,3 tys. zł, 2.830,0 tys. zł i 2.677,1 tys. zł. Różnica między przychodami i kosztami (207,1 tys. zł, 226,1 tys. zł i 204,5 tys. zł) podlegała opodatkowaniu 23%

podatkiem VAT i składała się na marżę RDLP z tej działalności (168,3 tys. zł, 226,1 tys. zł i 166,3 tys. zł) i podatek VAT (38,7 tys. zł, 41,9 tys. zł i 38,2 tys. zł). Analiza terminów zapłaty podatku VAT za maj i listopad 2013 i 2014 roku wykazała, że RDLP terminowo przekazywało środki na rachunek urzędu skarbowego (do 20 dnia następnego miesiąca).

(dowód: akta kontroli str. 729-739)

6.8. W dniu 24 lutego 2011 r. RDLP otrzymało z GDLP stanowisko Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące klasyfikacji czynności z zakresu gospodarki łowieckiej, według którego:

- kompleksowe usługi polegające na organizowaniu polowań przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych na należących do nich obwodach łowieckich mieściły się w zakresie grupowania PKWiU 01.70.10.0 „Łowiectwo i pozyskiwanie zwierząt łownych oraz usługi związane z łowiectwem” (w sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014 stosowano stawkę VAT w wysokości 23%);
- tusze zwierząt łownych w skórkach, wypatroszone, przeznaczone do dalszego przerobu spożywczego mieściły się w zakresie grupowania PKWiU 10.11.39.0 „Pozostałe mięso i podroby jadalne świeże, schłodzone lub zamrożone” (do 31 marca 2013 r. stosowano stawkę VAT w wysokości 5%, a od 1 kwietnia 2013 r. w wysokości 23%);
- tusze zwierząt łownych w skórkach, wypatroszone nienadające się do spożycia przez ludzi mieściły się w zakresie grupowania PKWiU 10.11.60.0 „Odpady zwierzęce surowe, niejadalne” (do 31 marca 2013 r. stosowano stawkę VAT w wysokości 5%, a od 1 kwietnia 2013 r. w wysokości 23%);
- trofea myśliwskie – odpowiednio spreparowane części ciała charakterystyczne dla danego gatunku wyróżniające się specyficznymi cechami, pod warunkiem, że nie zostały poddane procesowi wykraczającemu poza tarcie, skrobanie, czyszczenie, usunięcie zbędnych części mieściły się w zakresie grupowania:
 - PKWiU 10.11.60.0 „Odpady zwierzęce surowe, niejadalne” – dotyczy poroży, grandli, rapci, racic, szabli, czaszek (do 31 marca 2013 r. stosowano stawkę VAT w wysokości 5%, a od 1 kwietnia 2013 r. w wysokości 23%),
 - PKWiU 10.12.50.0 „Pióra, puch, pierze i skóry ptaków” – dotyczy piór (w sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014 stosowano stawkę VAT w wysokości 23%);
- skóry pozyskane z upolowanych zwierząt łownych w stanie surowym, niegarbowane mieściły się w zakresie grupowania PKWiU 01.49.3 „Skóry futerkowe surowe oraz skóry i skórki, gdzie indziej niesklasyfikowane” (w sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014 stosowano stawkę VAT w wysokości 23%),
- usługi zakwaterowania mieściły się w zakresie grupowania PKWiU 55 „Usługi związane z zakwaterowaniem” (w sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014 stosowano stawkę VAT w wysokości 8%).

(dowód: akta kontroli str. 740-748)

W wystawionych RDLP fakturach nadleśnictwa stosowały prawidłowe stawki podatku VAT, co przedstawiono w pkt 6.2 niniejszego wystąpienia. (dowód: akta kontroli str. 615-682)

6.9. W sezonach łowieckich 2012/2013 i 2013/2014 RDLP nie była kontrolowana przez urzędy skarbowe. (dowód: akta kontroli str. 810)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność RDLP w zakresie rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych i podatku VAT z tytułu organizacji polowań dewizowych.

7. Funkcjonowanie nadzoru nad działalnością łowiecką

*Opis stanu
faktycznego*

7.1. RDLP sporządzała roczne oceny funkcjonowania OHZ, zawierające m.in. informacje ogólne, analizę ekonomiczną (o której szerzej napisano w pkt 6.4 wystąpienia) i analizę realizacji rocznych planów łowieckich w zakresie rzeczowym oraz pozyskania na tle poziomu szkód wyrządzanych przez zwierzynę i koszty ochrony lasu, zagadnienia związane z gospodarowaniem populacjami zwierzyny grubej i prawidłowość rozliczania imprez myśliwskich. Wyniki tych analiz były prezentowane kierownikom OHZ (na naradach zorganizowanych 14 marca 2012 r. i 7 marca 2013 r.) w formie prezentacji multimedialnych.

(dowód: akta kontroli str. 683-704)

7.2. Dyrektor RDLP zatwierdził wszystkie plany łowieckie na lata gospodarcze 2012/2013 i 2013/2014 przedłożone przez OHZ (w związku z tym nie wpływały odwołania w tych sprawach).
(dowód: akta kontroli str. 150-151)

7.3. W latach 2012-2014 RDLP otrzymała trzy skargi (ustną i dwie pisemne) na działalność kół łowieckich, które dotyczyły:

- nieprawidłowego szacowania szkód łowieckich stwierdzonych na terenie OHZ przez pracowników Nadleśnictwa Olsztyn (skarga ustna). Naczelnik Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego RDLP wyjaśnił, że udzielił skarżącemu stosownych wyjaśnień z podaniem przepisów prawa i poinformował o możliwości, przy braku akceptacji ustaleń komisji szacującej, wystąpienia o mediację oraz skorzystania z procedur odwoławczych. Z takiej możliwości skarżący nie skorzystał,
- nieprawidłowego szacowania szkód łowieckich na terenie OHZ będącego w zarządzie Nadleśnictwa Miłomłyn (skarga skierowana do Urzędu Kontroli Skarbowej w Olsztynie została przekazana Urzędowi Skarbowemu w Olsztynie i następnie do RDLP). RDLP przekazało skargę do rozpatrzenia Nadleśniczemu Nadleśnictwa Miłomłyn, który w udzielonej RDLP odpowiedzi poinformował, że w wyniku przeprowadzonego przez policję postępowania wyjaśniającego (przesłuchani zostali m.in. pracownicy nadleśnictwa i osoba szacująca szkody na zlecenie nadleśnictwa) nie stwierdzono naruszenia prawa,
- zaniedbanego poletka łowieckiego i niszczącej ambony myśliwskiej na terenie Nadleśnictwa Orneta. RDLP przekazało skargę do rozpatrzenia Nadleśniczemu Nadleśnictwa Orneta, który w udzielonej RDLP odpowiedzi poinformował, że ambona została rozebrana, a koło łowieckie „Leśnik” nie było zainteresowane dalszym użytkowaniem poletka.
(dowód: akta kontroli str. 749-767)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie nadzór RDLP nad działalnością łowiecką.

8. Funkcjonowanie straży łowieckiej

*Opis stanu
faktycznego*

8.1. Spośród 11 OHZ, w siedmiu były zatrudnione osoby na etatach (od 0,25 do 1) zajmujące się sprawami łowiectwa, zaś we wszystkich OHZ byli powołani strażnicy łowieccy (od 1 do 10) niezatrudnieni na etatach strażników, lecz byli pracownikami nadleśnictw realizującymi zadania w terenie.
(dowód: akta kontroli str. 809)

8.2. W latach 2012-2014 RDLP nie otrzymywała sprawozdań z działalności kół łowieckich ŁOW-1. Otrzymywała natomiast sprawozdania z ośmiu akcji zaleconych przez Dyrektora RDLP przeciw szkodnictwu leśnemu prowadzonych przez strażników łowieckich OHZ i innych uczestników (m.in. myśliwych, służby leśnej, policji, straży granicznej), w których wykazano m.in., że: zastosowano 666 pouczeń, wystawiono 233 mandaty na łączną kwotę 24.910 zł, odnaleziono 1.533 wnyki, stwierdzono 48 przypadków kłusownictwa i 51 kradzieży drewna oraz 22 przypadki zaśmiecania lasu.
(dowód: akta kontroli str. 768-801)

Z informacji LPIR-7 o ochronie lasu i zwalczaniu szkodnictwa leśnego w latach 2012-2014 (do 30 czerwca) wynika, że:

- liczba zarejestrowanych przypadków bezprawnego korzystania z lasu wyniosła odpowiednio: 3.649, 3.956 i 923,
- liczba zarejestrowanych przypadków kłusownictwa wyniosła odpowiednio: 20, 19 i trzy,
- liczba zarejestrowanych przypadków kradzieży lub zniszczenia mienia wyniosła odpowiednio: 42, 22 i 19.
(dowód: akta kontroli str. 768-779)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie nadzór RDLP nad funkcjonowaniem straży

łowieckiej.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁰, wnosi o realizację przez RDLP zadań w zakresie zawiadamiania, przyjmowania i rozliczania czynszu dzierżawnego za leśne obwody łowieckie, a także o:

1. Terminowe zawiadamianie kół łowieckich o wysokości naliczonego im czynszu za dzierżawę obwodów łowieckich.
2. Prawidłowe rozdysponowywanie czynszu dzierżawnego pomiędzy właścicieli gruntów.
3. Wyegzekwowanie od Wojskowego Koła Łowieckiego „Łoś” w Olsztynie zaległego czynszu za dzierżawę obwodu łowieckiego nr 265.
4. Naliczanie i obciążanie kół łowieckich odsetkami ustawowymi za płatności czynszu dzierżawnego dokonywane po terminie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 24 lutego 2015 r.

Kontrolerzy:

Tomasz Pomian
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Andrzej Juchnicki
doradca ekonomiczny

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis

²⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82. ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.